

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE
KONZERVATORSKI ODJEL U OSIJEKU
OSIJEK, KUHAČEVA 27
Tel: 031/ 207 – 400; fax: 031/ 207 – 404

Klasa: 612-08/17-23/3446
Ur. broj: 532-04-02-05/01-17-03

Osijek, 13. 07. 2017.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
u Osijeku - REKTORAT

Primljeno:	18-07-2017		
Klasifikacijska oznaka	404-01/17-01/1	Org. jed.	02
Uredbeni broj	532-60-02-17-56	Pril.	Vrij.

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
REKTORAT
Trg sv.Trojstva 3, 31 000 Osijek

Predmet: Osijek, k.č.br. 6660/1 k.o. Osijek
Raspisivanje urbanističko - arhitektonskog natječaja za idejno rješenje zgrade ZICER-Znanstveno-inovacijskog centra elektrotehnike i računarstva u Sveučilišnom kampusu Sveučilišta J. J. Strossmayera
Konzervatorske smjernice, dostavlja se

Buduću izgradnju potrebno je projektirati kao suvremenu interpolaciju. Tijekom projektiranja predmetne građevine treba se pridržavati konzervatorskih smjernica danih u važećem UPU „Prostor Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku – Donji Grad“ te u Izmjenama i dopunama istoga (2003, 2010, 2013. i 2015.) kao i rezultata zaštitnih arheoloških istraživanja.

Na prostoru izgradnje Znanstveno-inovacijskog centra elektrotehnike i računarstva (ZICER) u Sveučilišnom Kampusu u Osijeku pronađeni su objekti koji pripadaju predgrađu antičke Murse (slika 1.). Ovaj prostor potrebno je sagledati iz većeg kuta gledanja na način da se stekne dojam prostora u antičkom periodu. Dosadašnjim istraživanjima utvrđene su pozicije zapadnih opkopa grada, pretpostavljenog bedema, a djelomično su istražena i zapadna vrata ulaska u grad (slika 2.). Dosadašnja izgradnja na prostoru Sveučilišnog Kampusu na Poljoprivrednom i Građevinskom fakultetu pratila je poziciju rimske ceste koja je iz Murse vodila u smjeru zapada, sa pronađenim antičkim objektima pozicioniranim južno i sjeverno od rimske ceste. Zbog svega navedenog potrebno je poziciju zgrade ZICER-a sagledati u kontekstu nastavka suvremenog života na izvornu, antičku izgradnju. Pozicija rimske ceste nastavlja se sa Građevinskog fakulteta na istok, odnosno na položaj buduće zgrade Prehrambeno tehnološkog fakulteta (PTF). Antički objekti pozicionirani na rimskoj cesti imaju svoje trijemove, odnosno ulaze u objekte na prostoru zgrade PTF, a izgradnjom se rasprostiru na prostor zgrade ZICER-a.

Prostor između budućih zgrada ZICER-a i PTF-a arheološki nije istražen, ali je presudan u sagledavanju konteksta i valorizacije antičke urbanizacije.

Arheološkim istraživanjima prostora zgrade ZICER-a utvrđeno je da su antički objekti bili korišteni kroz duži vremenski period, uz stalne obnove i nove dogradnje. Najbolje sačuvani antički objekti pozicionirani su u sjevernom i zapadnom dijelu parcele. Sveukupno je istraženo deset cjelovitih stambenih objekata (slika 3.) različitih dimenzija, namjena, stupnja očuvanosti, načina i vremena gradnje. Zbog svoje očuvanosti i reprezentativnosti ističu se tri objekta (1, 3 i 5; slika 4.) koji bi se trebali prezentirati *in situ* na čijim pozicijama izgradnja nije moguća u podrumskim i prizemnim etažama i to u punoj visini etaže.

OBJEKT 1. (slika 5.)

OBJEKT 1 nalazi se uz zapadni rub čestice i svojim zapadnim dijelom izlazi iz gabarita istraživanja, a predstavlja reprezentativno zdanje sa dvije faze izgradnje. Radi se o pravokutnoj izduženoj građevini u smjeru istok – zapad, sa djelomično ili u potpunosti sačuvanim temeljima i zidovima, na kojima su sačuvani ostaci žbuke obnavljane u više slojeva s tragovima oslikavanja crvenom bojom. U ovom objektu sačuvani su i poprečni zidovi kao i temelji zidova iz kojih se jasno može iščitati raspored prostorija. Funkcija većine prostorija zbog neistraženosti cijelog objekta za sada je nepoznata. Jedino je prostorija u jugozapadnom kutu parcele definirana kao moguća kupaonica u kojoj je istraženo i manje ložište. Zapadno od ložišta sačuvani su hipokausti napravljeni od jedne opeke četverokutnog tlocrta na koju je postavljen obrađeni kvadratni kamen, a na sjevernom dijelu objekta nalazi se veća prostorija sa dobro sačuvanom podnicom napravljenom od izlivena žbuke izmiješane sa komadima opeke.

- Tlocrtne dimenzije zaštite OBJEKTA 1 naznačene su prilogu (slika 4, 5 i 9);
- S obzirom da OBJEKT 1 nije u cijelosti arheološki istražen potrebno ga je istražiti u cijelosti, odnosno izvršiti dodatna arheološka istraživanja s ciljem sagledavanja njegove cjeline i valorizacije, a u svrhu prezentacije *in situ*
- Projektiranje i izgradnju zgrade potrebno je prilagoditi na način da se ne ugrozi cjelovitost arheološkog OBJEKTA 1, te da se omogući njegova potpuna vidljivost putem prezentacije *in situ*.

OBJEKT 3. (slika 6.)

OBJEKT 3 nalazi se u sjevernom rubu čestice i svojim sjevernim rubom izlazi iz gabarita istraživanja. Zaštitnim istraživanjima dokumentirana je i istražena samo južna polovica objekta, dok se sjeverni dio nalazi izvan zone istraživanja. U OBJEKTU 3 sačuvani su i arheološki istraženi negativni temelji i zidova, postamenti od opeke povezane vapnenim mortom na koje su postavljene masivne drvene grede kao nosioci vanjskih i pregradnih zidova. Ukupno je istraženo 20 masivnih postamenata i 2 postamenta u negativu. Krajnji sjeverozapadni i krajnji sjeveroistočni postament je kutni postament, izgrađen u obliku slova L i predstavlja vanjski kut OBJEKTA 3, odnosno njegov južni, vanjski zid. Unutrašnji raspored prostorija djelomično je poznat i moguće ga je rekonstruirati.

- Tlocrtne dimenzije zaštite OBJEKTA 3 naznačene su u prilogu (slika 4, 6 i 9);
- S obzirom da OBJEKT 3 nije u cijelosti arheološki istražen potrebno ga je istražiti u cijelosti, odnosno izvršiti dodatna arheološka istraživanja s ciljem sagledavanja njegove cjeline i valorizacije, a u svrhu prezentacije *in situ*
- Projektiranje i izgradnju zgrade potrebno je prilagoditi na način da se ne ugrozi cjelovitost arheološkog OBJEKTA 3, te da se omogući njegova potpuna vidljivost putem prezentacije *in situ*.

OBJEKT 5 (slika 7.)

OBJEKT 5 nalazi se u sjevernom rubu čestice i svojim sjevernim rubom izlazi iz gabarita istraživanja. Zaštitnim istraživanjima dokumentirana je i istražena samo južna polovica objekta, dok se sjeverni dio nalazi izvan zone istraživanja. Ovdje je iznimno važno napomenuti da je trijem ili ulaz u ovaj objekt istražen uz rimsku cestu koja se nalazi na poziciji PTF-a. Unutrašnji raspored prostorija dobro je očuvan i može se podijeliti na istočni i zapadni dio, a razdvaja ih hodnik orijentiran u smjeru sjever-jug. Zapadno od hodnika nalazi se manja prostorija sa potpuno očuvanom izvornom podnicom od izlivenne žbuke sa sitnim komadima opeke, a uz nju veća prostorija s podnicom od nabijene zemlje. Izvorna funkcija obiju prostorija bez dodatnih istraživanja je nepoznata. Posebnost i reprezentativnost ovog objekta nalazi se u prostoriji istočno od hodnika gdje se gotovo u cijelosti sačuvao dio podnog mozaika (slika 8). Mozaik je prekrivao čitavu podnu površinu prostorije, a položen je na posteljicu od lomljene opeke na koju je izliven vapneni mort. Osnovni motiv mozaika čini 12 četverokutnih polja izrađenih u kombinaciji bijelih i tamnoplavih *tesserae* kojima je stvoren motiv šahovskog polja. Motiv šahovskog polja uokviren je trima linijama različitih debljina. Zidovi prostorije sa mozaikom ukrašeni su freskama različitih motiva većinom tamnih tonova. Uz vegetativne motive lišća i stilizirane spiralne motive, na jednom ulomku sačuvan je i figuralni motiv koji prikazuje lice ženske osobe. Zbog svega ovdje navedenog može se zaključiti da je ovaj objekt imao status reprezentativnog, vjerojatno privatnog sadržaja, na samom zapadnom ulasku u rimsku Mursu. OBJEKT 5 u cijelosti nije definiran arheološkim istraživanjima, ali se vrlo lako izvornim materijalom mogu rekonstruirati njegovi vanjski zidovi sa zapadne, južne i istočne strane. Dodatnim arheološkim istraživanjima prostora između pozicije PTF-a i ZICER-a mogao bi se istražiti objekt u cijelosti i na taj bi se način mogao sagledati i valorizirati u cjelini.

- Tlocrtne dimenzije zaštite OBJEKTA 5 naznačene su u prilogu (slika 4,7 i 9);
- S obzirom da OBJEKT 5 nije u cijelosti arheološki istražen potrebno ga je istražiti u cijelosti, odnosno izvršiti dodatna arheološka istraživanja s ciljem sagledavanja njegove cjeline i valorizacije, a u svrhu prezentacije *in situ*
- Projektiranje i izgradnju zgrade potrebno je prilagoditi na način da se ne ugrozi cjelovitost arheološkog OBJEKTA 5, te da se omogući njegova potpuna vidljivost putem prezentacije *in situ*.

Na prostoru između OBJEKTA 3 i OBJEKTA 5 nalazi se Kanal 425 (slika 3) čija namjena bez dodatnih arheoloških istraživanja nije poznata s obzirom da se on nastavlja u sjevernom profilu iskopa, ali i na poziciji PTF. Izgradnja Kanala 425 prema dosadašnjim saznanjima i arheološkim istraživanjima započela je još u prvoj fazi izgradnje antičke Murse, odnosno još u 2. stoljeću. Kanal je bio u za sada nepoznatoj upotrebi kroz čitavo vrijeme života na ovom prostoru uz stalne izmjene njegovih dimenzija. Blizina Kanala 425 izazvala je urušavanje zapadnog vanjskog zida OBJEKTA 5 koji je moguće obnoviti izvornim materijalom. Izgradnja na prostoru Kanala 425 je moguća samo na način postavljanja minimalnog broja nosivih stupova ili temelja samaca kako se ne bi ugrozila vizura i cjelovitost antičkih objekata u prezentaciji *in situ*. Nije dozvoljena izgradnja trakastih temelja ili zidova zbog zaštite vizure antičke prezentacije i njene cjelovitosti. Buduća izgradnja ne smije ni na koji način ugroziti pronađene arheološke nalaze. Moguće je Kanal 425 naznačiti parterno različitom bojom ili materijalom u razini poda ukoliko se dodatnim istraživanjima utvrdi njegova svrha i značaj.

U sjevernom dijelu čestice na poziciji OBJEKTA 3 i OBJEKTA 5 potrebno je u etaži prvog kata arhitektonskim konceptom predvidjeti mogućnost povezivanja sa susjednom zgradom PTF-a, a sve u svrhu arheološke prezentacije nalaza *in situ*. Na taj način objedinila bi se arheološka prezentacija *in situ* na prostoru oba fakulteta s obzirom da ona, u arheološkom smislu i predstavlja cjelinu povezanu s rimskom cestom.

Na sjeverozapadnom rubu parcele (slika 9) arheološki objekti nisu pronađeni iako je realno za očekivati nastavak rimske ceste izvan gabarita iskopa, a koja je i istražena na položaju PTF-a i Građevinskog fakulteta. Na ovom dijelu parcele omogućava se arhitektonsko projektiranje pod uvjetom da se nužna komunikacija između razdvojenih sadržaja arheološke prezentacije izvede na način koji ne ugrožava arheološke nalaze i njihovu vizuru. Također, u ovom djelu objekta moguće je predvidjeti sadržaj koji bi informacijama nadopunjavao arheološku prezentaciju *in situ*.

Na sjeveroistočnom rubu parcele arheološki objekti nisu pronađeni. Pretpostavlja se da bi se ovdje uz rub istočnog profila trebali nastavljati opkopi grada. Na ovom djelu parcele također se omogućava slobodno formiranje i arhitektonsko projektiranje kao i na ostalom, sjevernom rubu parcele (slika 9.).

Preostali dio predmetne parcele koji zbog recentnih uništavanja nije namijenjen arheološkoj prezentaciji u cijelosti je istražen, dokumentiran, fotografiran i arheološki obrađen prema pravilima struke. Središnji dio parcele bio je uništen armiranobetonskim popločenjem do razine antičke površine. Zbog svega navedenog izgradnja podruma i prizemlja na tom dijelu je moguća.

MJERE ZAŠTITE

- Na poziciji OBJEKATA 1, 3 i 5 izgradnja podrumске i prizemne etaže nije moguća u punoj visini etaže (slika 4);
- OBJEKTE 1, 3 i 5 potrebno je prezentirati *in situ* uz mogućnost izgradnje iznad objekata u razini prvog kata (druga nadzemna etaža);
- Temeljenje zgrade nije moguće izvesti u zoni zaštite arheoloških OBJEKATA 1,3 i 5 (slika 9). Moguća je izgradnja stupova ili temelja samaca u Kanalu 425 kao i u sjeverozapadnom rubu iskopa;
- Temeljenje na preostalom dijelu, izvan arheološke prezentacije potrebno je projektirati na način da temelji ne oštećuju pronađene antičke strukture;
- Arhitektonski koncept zgrade fakulteta, posebno u dijelu prizemlja, potrebno je projektirati na način koji bi omogućio prezentaciju *in situ* sva tri objekta;
- S obzirom da istražene rimske strukture u zapadnom i sjevernom dijelu iskopa izlaze izvan gabarita zadanih izgradnjom zgrade potrebno je izvršiti dodatna arheološka istraživanja s ciljem sagledavanja cjeline i njezine valorizacije
- Konačna odluka o prezentaciji lokaliteta biti će donesena na temelju cjelovite valorizacije nalaza, odnosno ocjene značaja arheoloških nalaza na prostoru izgradnje zgrade Znanstveno-inovacijskog centra elektrotehnike i računarstva kao i Prehrambeno-tehnološkog fakulteta;
- Na temelju izvještaja o arheološkim istraživanjima i valorizacije nalaza potrebno je izraditi konzervatorsku dokumentaciju koja sadrži Projekt konzervacije i prezentacije arheološkog nalazišta;
- Izgradnja i projektiranje podrazumijeva obavezne mjere zaštite lokaliteta, kao i načelo nenarušavanja integriteta lokaliteta koji objedinjuje njegovu autentičnost i materijalne ostatke;

- Nastavak arheoloških istraživanja OBJEKATA 1, 3 i 5 naznačenih za arheološku prezentaciju *in situ* nije u financijskoj obvezi Investitora, odnosno podnositelja zahtjeva

Predmetna lokacija nalazi se u sklopu zaštićena Kulturno – povijesne cjeline grada Osijeka, upisane u Registar kulturnih dobara RH, na Listu zaštićenih kulturnih dobara pod oznakom Z – 4341, te unutar zaštićene arheološke zone „Mursa, Pristanište i V.I. Meštrovića“ u Osijeku upisane u Registar kulturnih dobara RH, na Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-6380.

Nakon provedenog arhitektonskog natječaja, potrebno je uz pismeni zahtjev, dostaviti izabrano idejno rješenje ovom Konzervatorskom odjelu radi ishođenja posebnih uvjeta zaštite nepokretnog kulturnog dobra temeljem kojeg će se moći pristupiti izradi glavnog projekta.

Viša stručna savjetnica-konzervatorica:
Vlatka Revald-Radolić, dipl.arheologinja

Vlatka Revald-Radolić

Pročelnica:
Ivana Sudić, dipl. ing. arh.

Dostaviti:

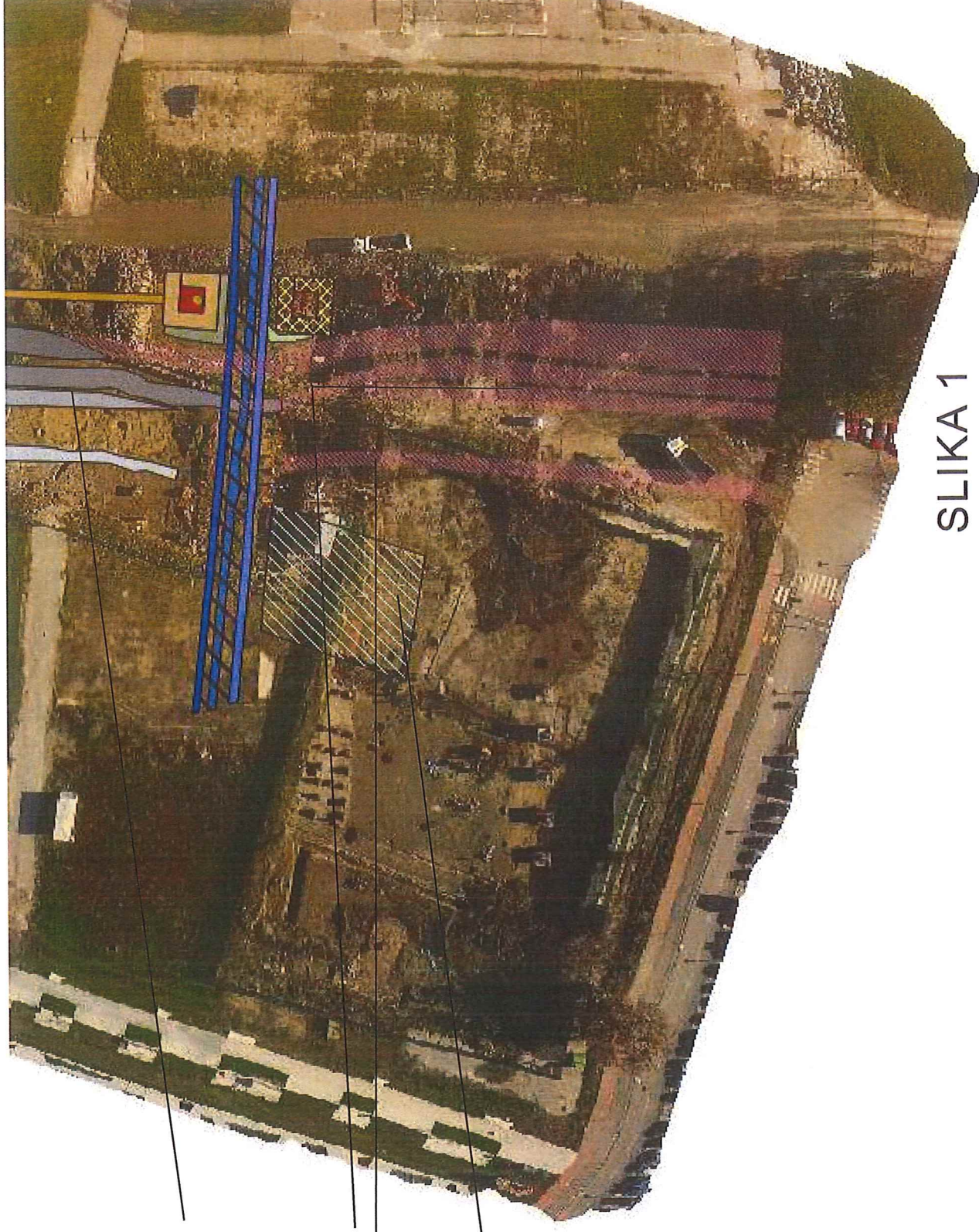
- Dokumentacija – ovdje
- Pismohrana – ovdje

ISTRAŽENI OPKOPI
GRADA

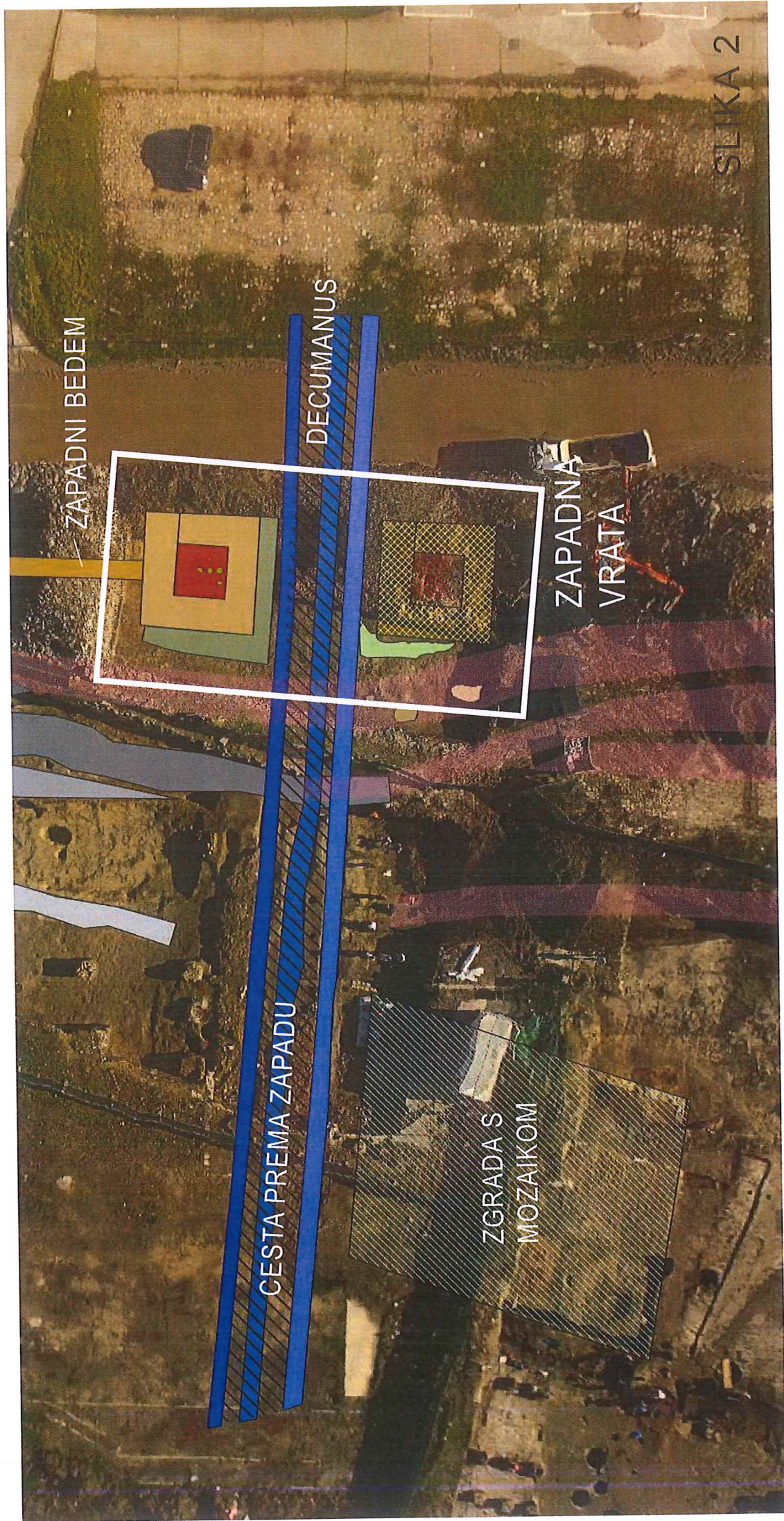
PRETPOSTAVLJENI
OPKOPI GRADA

ZGRADA S
MOZAIKOM

BEDEM

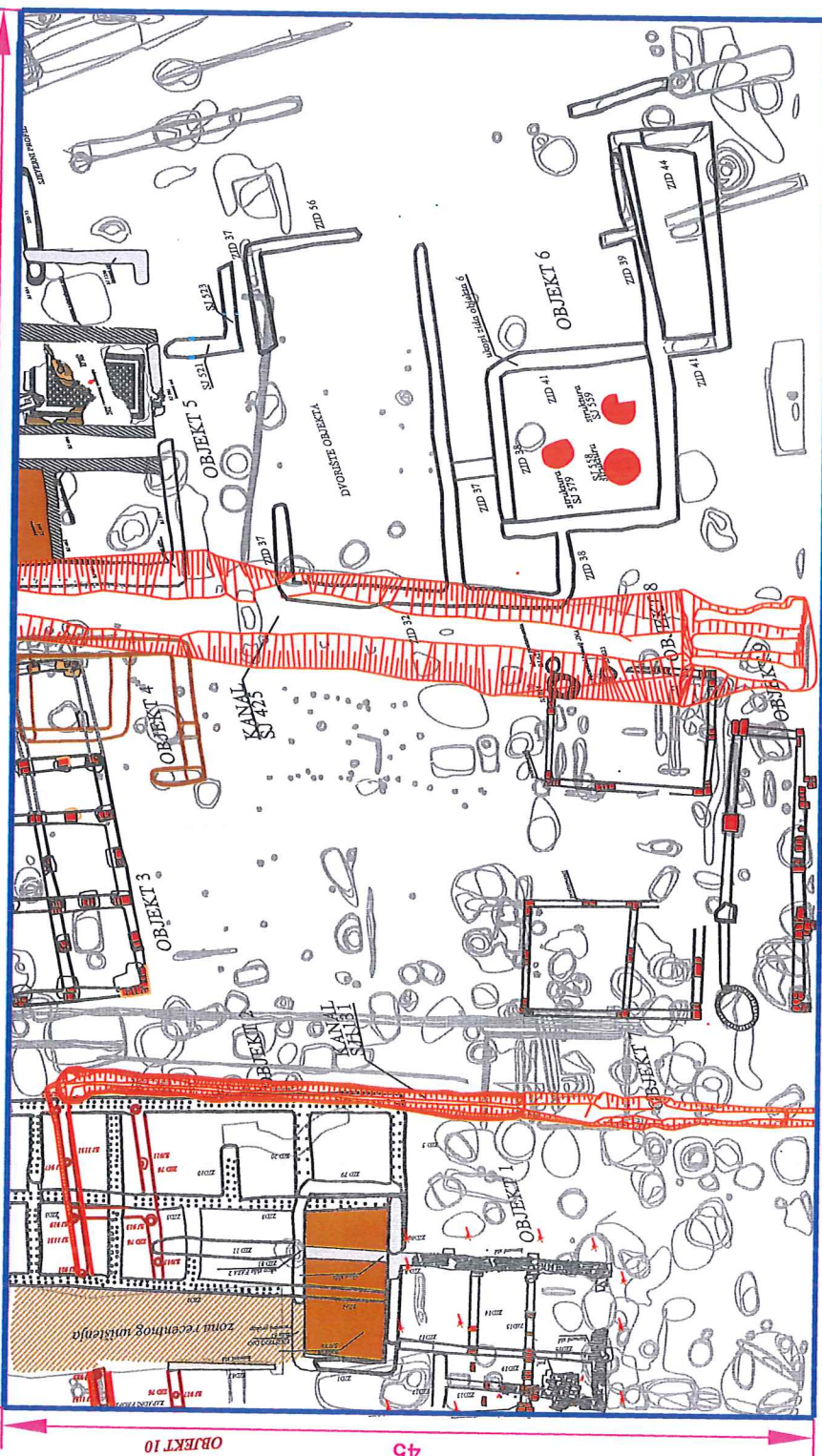
SLIKA 1

SLIKA 2

77

45

DELMAT GALIOT d.o.o.

Put Supavla 1 21 000 Split
tel. 021/ 484- 751 mob. 098/ 44-87-55

Predmet:

Okončana situacija s rasporedom arheoloških objekata i struktura

Za konzervatorski odjel u Osijeku
Kuhačeva 27 31 000 Osijek
Konzervatorica: Vlatka Revald - Radolić, dipl. arheolog

Izradio: Josip Bazo

Izvođač zaštitnih arheoloških istraživanja: Delmat Galiot d.o.o.

Put Supavla 1 21 000 Split

Mjesto izvođenja radova: Osijek, sveučilišni kampus

Broj katastarske čestice: 6660/1 K.O. Osijek

Nositelj projekta arheoloških istraživanja: Slavko Galiot,
dipl. arheolog

Voditelj terenskih istraživanja: Srđan Đuričić, mag. arheol.

U Osijeku, 29. studenog 2016.

LEGENDA:

Linija istražene arheološke površine

P= 3465 m²

ukop jama

ukop kanala SJ 1131 i SJ425

ukop zidova objekata

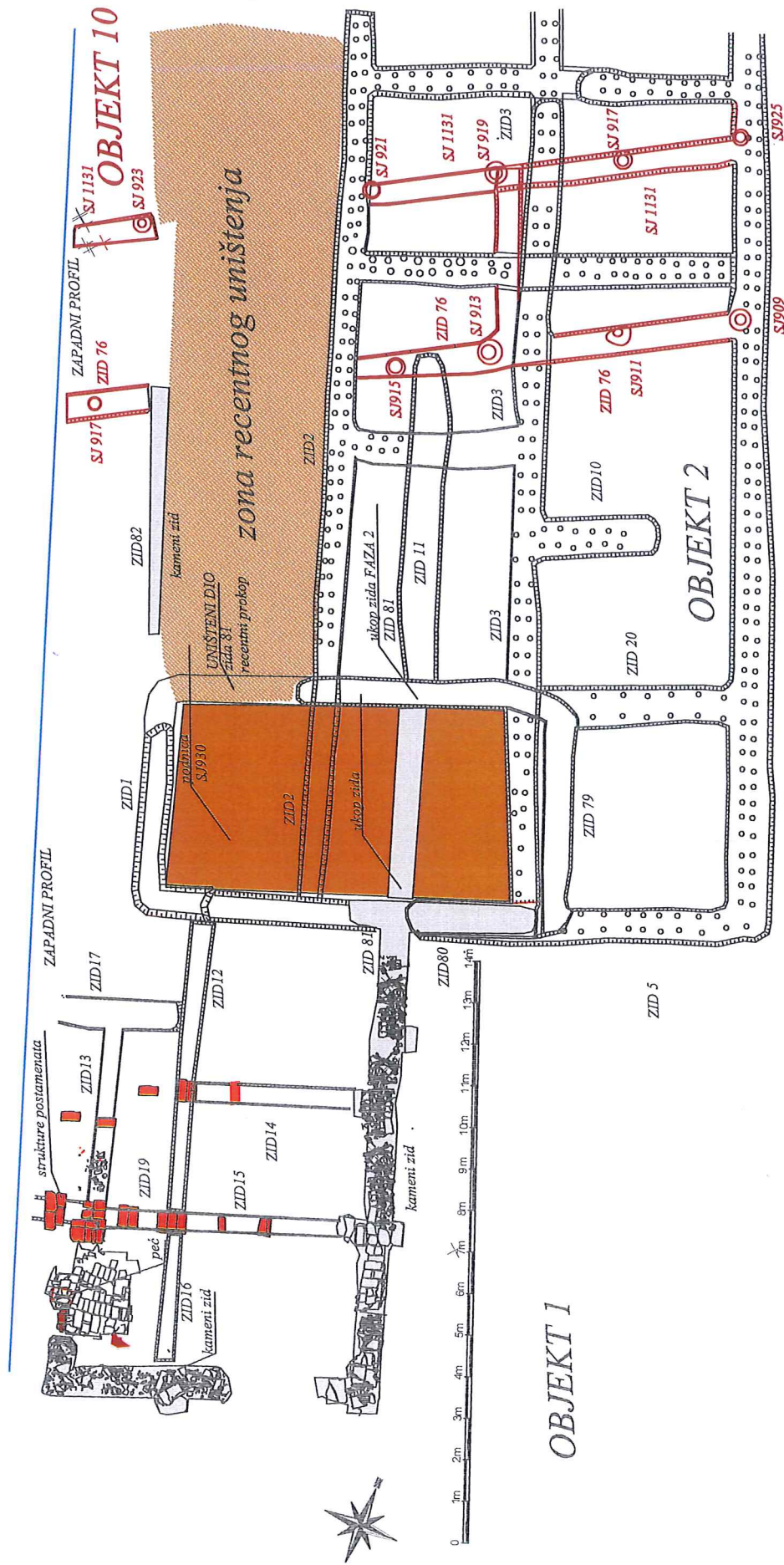
strukture postamenata

podnice SJ 930 i SJ 496

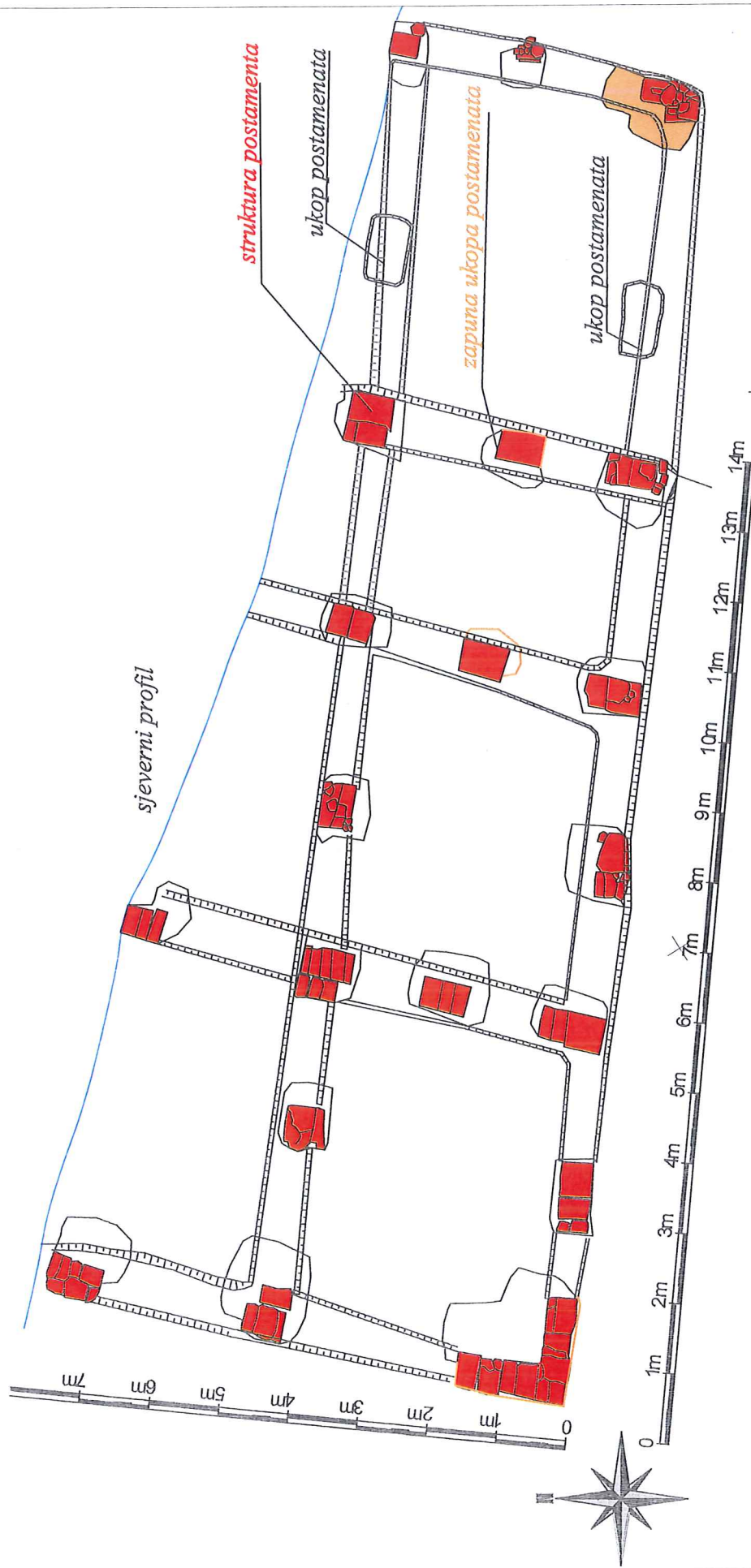
mozaik

strukture kamenih zidova

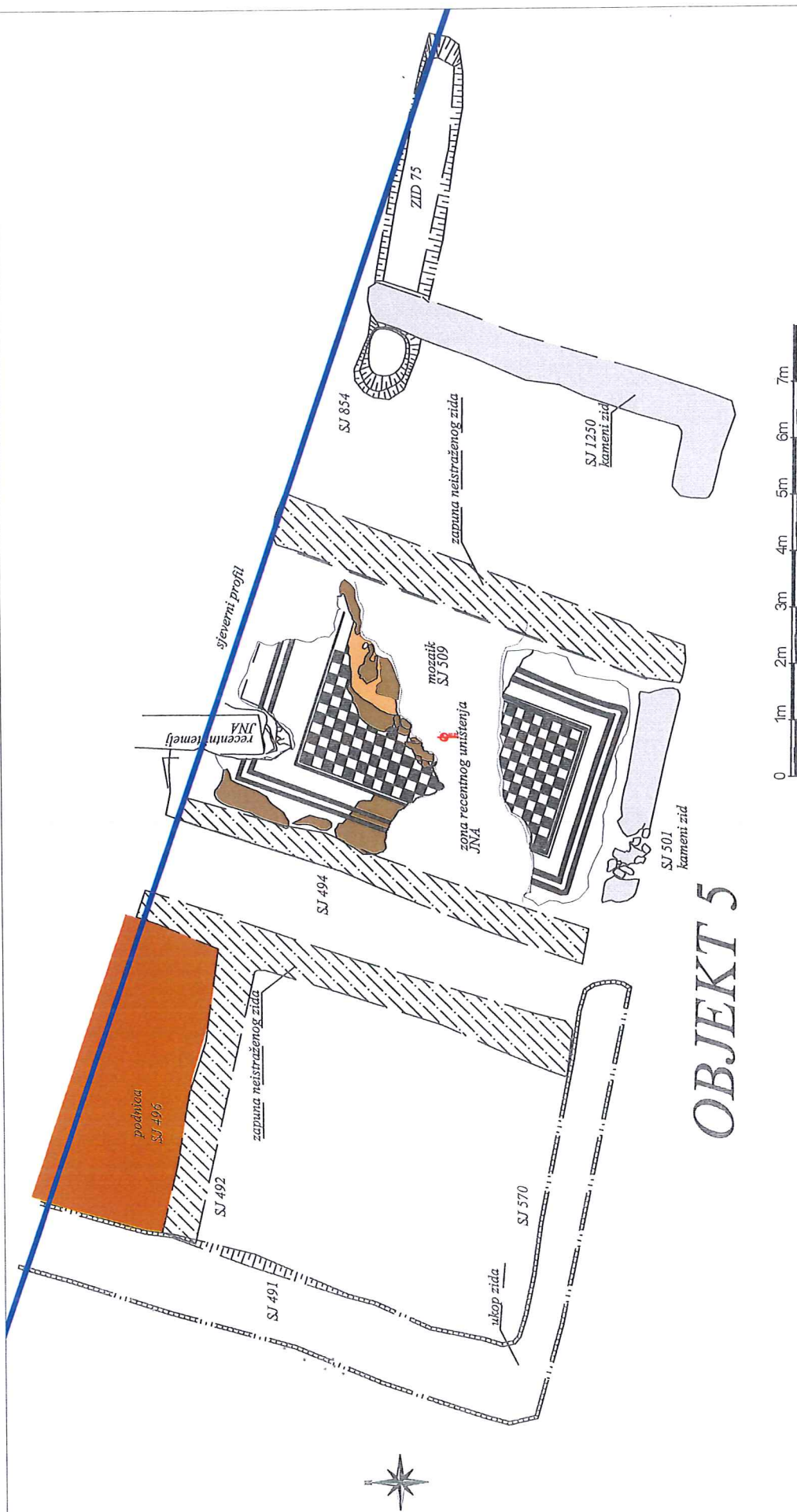
struktura peći

<p>DELMAT GALIOT d.o.o. Put Supavla 1 21 000 Split tel. 021/ 484- 751 mob. 098/ 44-87-55</p> <p>Predmet: Tlocrt objekta 1</p> <p>Za konzervatorski odjel u Osijeku Kuharčeva 27 31 000 Osijek Konzervatorica: Vlatka Revald - Radolić, dipl. arheolog</p> <p>Izradio: Josip Bazo</p>	<p>Izvođač zaštitnih arheoloških istraživanja: Delmat Galiot d.o.o. Put Supavla 1 21 000 Split</p> <p>Mjesto izvođenja radova: Osijek, sveučilišni kampus</p> <p>Broj katastarske čestice: 6660/1 K.O. Osijek</p> <p>Nositelj projekta arheoloških istraživanja: Slavko Galiot, dipl. arheolog</p> <p>Voditelj terenskih istraživanja: Srđan Đuričić, mag.arheol.</p> <p>U Osijeku, 29. studenog 2016.</p>	<p>LEGENDA:</p> <p>Linija istražene arheološke površine P= 3465 m²</p> <p>strukture postamenata podnica SJ 930 strukture kamenih zidova strukture peći</p>
--	--	---

<p>DELMAT GALIOT d.o.o Put Supavla 1 21 000 Split tel. 021/ 484- 751 mob. 098/ 44-87-55</p> <p>Predmet: Tlocrt objekta 3</p> <p>Za konzervatorski odjel u Osijeku Kunačeva 27 31 000 Osijek Konzervatorica: Vlatka Revald - Radolić, dipl. arheolog</p> <p>Izradio: Josip Bazo</p>	<p>Izvođač zaštitnih arheoloških istraživanja: Delmat Galiot d.o.o Put Supavla 1 21 000 Split</p> <p>Mjesto izvođenja radova: Osijek, sveučilišni kampus</p> <p>Broj katastarske čestice: 6660/1 K.O. Osijek</p> <p>Nositelj projekta arheoloških istraživanja: Slavko Galot, dipl. arheolog</p> <p>Voditelj terenskih istraživanja: Srđan Đuričić, mag. arheol.</p> <p>U Osijeku, 29. studenog 2016.</p>	<p>LEGENDA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Linija sjevernog profila struktura postamenta objekta 3 zapuna postamenta objekta 3 ukop zida objekta 3
--	---	---

OBJEKT 5

DELMAT GALIOT d.o.o

Put Supavla 1 21 000 Split
tel. 021/ 484- 751 mob. 098/ 44-87-55

Predmet:

Tlocrt objekta 5

Za konzervatorski odjel u Osijeku
Kuhaceva 27 31 000 Osijek
Konzervatorica: Vlatka Revald - Radolić, dipl. arheolog

Izvođač zaštitnih arheoloških istraživanja: Delmat Galiot d.o.o
Put Supavla 1 21 000 Split

Mjesto izvođenja radova: Osijek, sveučilišni kampus

Broj katastarske čestice: 6660/1 K.O. Osijek

Nositelj projekta arheoloških istraživanja: Slavko Galiot,
dipl. arheolog

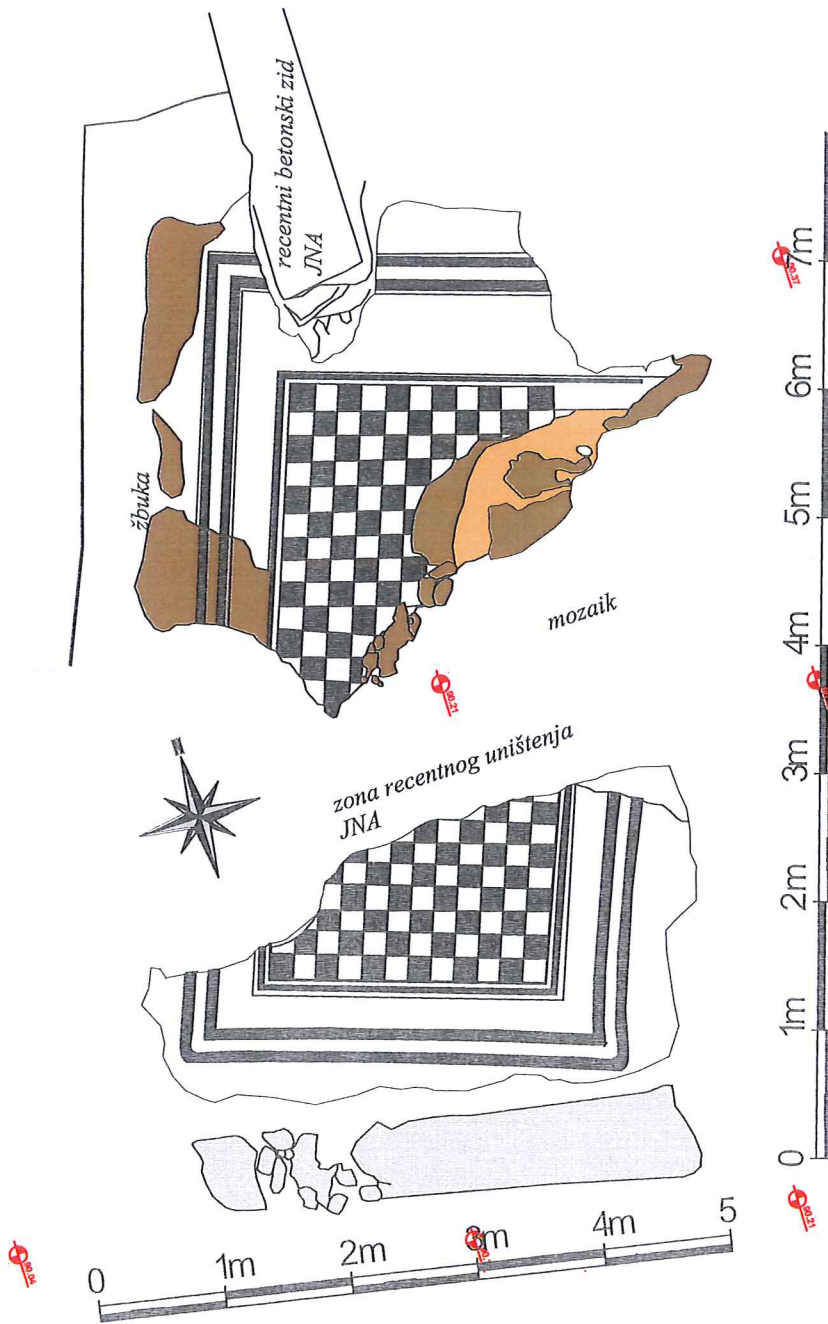
Voditelj terenskih istraživanja: Srđan Đuričić, mag.arheol.

U Osijeku, 29. studenog 2016.

Izradio: Josip Bazo

LEGENDA:

- kameni zid
- stina žbuka
- primjesa krupnije žbuke
- podnica SJ 496
- obris zapune neistraženih zidova
- istraženi ukop zidova

DELMAT GALIOT d.o.o

Put Supavla 1 21 000 Split
tel. 021/ 484- 751 mob. 098/ 44-87-55

Predmet:
Tloort antičkog mozaika unutar objekta 5

Za konzervatorski odjel u Osijeku
Kunačeva 27 31 000 Osijek
Konzervatorica: Vlatka Revald - Radolić, dipl. arheolog

Izradio: Josip Bazo

Izvođač zaštitnih arheoloških istraživanja: Delmat Galiot d.o.o
Put Supavla 1 21 000 Split

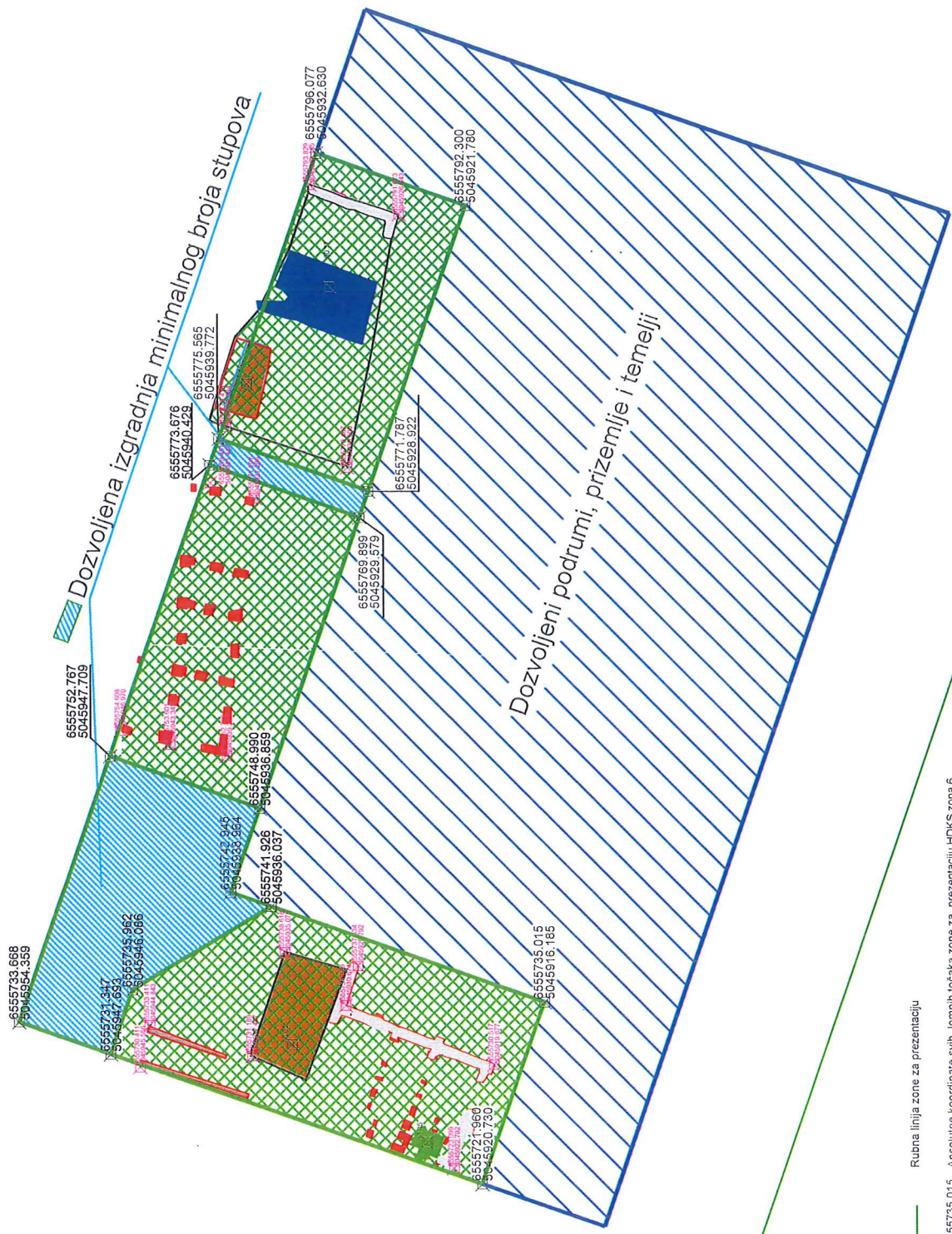
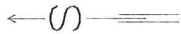
Mjesto izvođenja radova: Osijek, sveučilišni kampus

Broj katastarske čestice: 6660/1 K.O. Osijek

Nositelj projekta arheoloških istraživanja: Slavko Galiot,
dipl. arheolog

Voditelj terenskih istraživanja: Srđan Đuričić, mag.arheol.

U Osijeku, 29. studenog 2016.

LEGENDA:

- Linija isražene arheološke površine
P= 3465 m²
- Rubna linija zone za prezentaciju
- 6555735.015 Apsolutne koordinate svih lomnih točaka zone za prezentaciju HDKS zona 6
5045916.185
- 6555730.517 Apsolutne koordinate rubova struktura za prezentaciju HDKS zona 6
5045919.877
- Dozvoljeni podrumi, prizemlje i temelji
- Površine zone za prezentaciju
- Površina dozvoljene izgradnje minimalnog broja stupova unutar zone za prezentaciju
- Sačuvani zidovi i postamenti
- Strukture kamenih zidova
- mozaik
- podnice
- struktura peći